

Justitiedepartementet

2010-02-15

EU-nämndens kansli
Riksdagen

Kopia: Justitieutskottets kansli
Kopia: Socialförsäkringsutskottets kansli

Kommenterad dagordning för ministerrådsmötet för rättsliga och inrikes frågor samt räddningstjänsten (RIF-rådet) i Bryssel den 25-26 februari 2010

1. Godkännande av den preliminära dagordningen

Se bifogad preliminär dagordning.

Lagstiftningsöverläggningar¹

2. Godkännande av A-punktlistan

Någon A-punktlista har ännu inte presenterats.

**3. Europeisk skyddsorder
– Riktlinjedebatt (sr Ask)**

Avsikten med behandlingen i rådet
Diskussionspunkt.

Bakgrund

Spanien har tillsammans med Belgien, Bulgarien, Estland, Frankrike, Italien, Ungern, Polen, Portugal, Rumänien, Finland och Sverige lagt fram ett förslag till direktiv om en europeisk skyddsorder. Direktivet ska göra det möjligt att överföra vad som i svensk rätt närmast motsvaras av besöksförbud, och vissa andra åtgärder som har beslutats för att skydda en hotad person, från en medlemsstat till en annan, när den hotade personen flyttar mellan medlemsstaterna. Syftet med direktivet är att

¹ I enlighet med rådets arbetsordning delas dagordningen upp i två delar "Lagstiftningsöverläggningar" respektive "Överläggningar om icke lagstiftande verksamhet". Rådets sammanträden ska vara offentliga när det överlägger och röstar till ett utkast till lagstiftningsakt. Se vidare art 3, 5 och 7 Rådets arbetsordning (dok. 16525/09 JUR 495 POLGEN 206)

förbättra skyddet för brottsoffer eller personer som riskerar att utsättas för brott, i praktiken ofta kvinnor som lever under hot från en tidigare partner, och att göra det möjligt för dem att flytta mellan medlemsstaterna utan att förlora rätten till en åtgärd som har meddelats för att skydda dem.

Svensk ståndpunkt

Sverige är positivt till förslaget. Det måste dock klargöras i vissa avseenden och regleringen utformas på ett flexibelt och ändamålsenligt sätt, som skapar förutsättningar för att den ska kunna tillämpas effektivt.

Se vidare i bifogad promemoria.

4. Direktiv om rätten till tolkning och översättning i straffrättsliga förfaranden

Lägesrapport (sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Lägesrapport.

Bakgrund

Det svenska ordförandeskapet lade den 1 juli 2009 fram ett förslag till rådsresolution med en färdplan för arbetet med processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden som antogs av RIF-rådet den 30 november samma år. I färdplanen överenskommer medlemsstaterna att vidta åtgärder på EU-nivå för att stärka misstänkta och tilltalades rättigheter i straffrättsliga förfaranden. Ett antal rättigheter pekas ut som prioriterade, däribland rätt till tolkning och översättning och rätt till försvarare. Slutligen innehåller den en strategi för arbetet.

Som ett första steg i den lanserade färdplanen lade kommissionen den 8 juli 2009 fram ett förslag till rambeslut angående misstänkta och tilltalades rätt till tolkning och översättning i straffrättsliga förfaranden. Det svenska ordförandeskapet lade fram en kompletterande resolution med praktiska åtgärder om tolkning och översättning den 15 juli. En överenskommelse om allmän inriktning träffades om rambeslutet och resolutionen i RIF-rådet den 23 oktober 2009.

På grund av ikraftträdandet av Lissabonfördraget blev det nödvändigt att omvandla rambeslutet till ett direktiv. Direktiv antas efter medbeslutandeförfarande med Europaparlamentet. För att undvika stora förseningar i processen tog Sverige initiativ till att lägga fram ett medlemsstatsinitiativ till ett direktiv om tolkning och översättning tillsammans med 12 andra medlemsstater i december 2009. Det har skickats till Europaparlamentet för yttrande och till de nationella parlamenten för subsidiaritetsprövning.

Svensk ståndpunkt

Sverige önskar få ett snabbt avslut på förhandlingarna om direktivet om tolkning och översättning med bibehållande av kvalitén, så att vi kan gå vidare med nästa steg i färdplanen. Förhoppningsvis kan direktivet antas vid RIF-rådet i juni.

Se vidare i bifogad promemoria.

Icke lagstiftande verksamhet**1. Godkännande av A-punktslistan**

Någon A-punktslista har ännu inte presenterats.

**2. EU:s strategi inom området för inre säkerhet
(Offentlig debatt i enlighet med artikel 8.2 i rådets arbetsordning)
– Godkännande (sr Ask)**

Avsikten med behandlingen i rådet

Rådet ska godkänna antagandet av strategin.

Bakgrund

Enligt Stockholmsprogrammet ska en säkerhetsstrategi ska tas fram i syfte att utveckla säkerheten i EU och stärka medborgarnas skydd mot organiserad brottslighet, terrorism och andra hot. Det spanska ordförandeskapets utkast till strategi för säkerhetsaspekterna på inrikesområdet innefattar i allt väsentligt samma linjer som redan antagits i Stockholmsprogrammet.

Förslaget till säkerhetsstrategi behandlades vid ett särskilt högnivåmöte i Madrid den 16-17 december 2009. Vid det informella ministermötet för rättsliga och inrikes frågor under det spanska ordförandeskapet i Toledo i januari 2010 presenterade ordförandeskapet en reviderad text och förklarade att man avsåg att gå vidare direkt till Coreper för antagande vid RIF-rådet i februari.

Svensk ståndpunkt

Det förslag som ordförandeskapet presenterat utgör en bra grund för det fortsatta säkerhetsarbetet. Förslaget ligger också väl i linje med Stockholmsprogrammet. För Sverige är det av stor betydelse att Stockholmsprogrammets fokus på rättssäkerhet och integritetshänsyn får fullt genomslag i strategin.

Se vidare i bifogad promemoria.

3. Ständiga kommittén för operativt samarbete i frågor som rör den inre säkerheten (COSI)

– **Föredragning av ordförandeskapet (sr Ask)**

Avsikten med behandlingen vid rådsmötet

Rådet ska fatta beslut om inrättandet av COSI (A-punkt). Det spanska ordförandeskapet kommer också göra en presentation som baseras på svaret till ett antal frågor om COSI som ordförandeskapet har ställt till medlemsstaterna (B-punkt).

Bakgrund

I artikel 71 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt föreskrivs att en ständig kommitté ska inrättas i rådet för att se till att det operativa samarbetet inom unionen främjas och förstärks i frågor som rör den inre säkerheten (COSI). Kommittén ska främja samordningen av de åtgärder som vidtas av medlemsstaternas behöriga myndigheter. Företrädare för unionens berörda organ och byråer får medverka i kommitténs arbete. Europaparlamentet och de nationella parlamenten ska informeras om arbetet.

Svensk ståndpunkt

Sverige stödjer inrättandet av COSI som syftar till att åstadkomma en bättre styrning och samordning av EU:s omfattande arbete i frågor om inre säkerhet. Därigenom kan det viktiga inre säkerhetsarbetet förstärkas samtidigt som man förbättrar möjligheterna att göra prioriteringar i arbetet.

Se vidare i bifogad promemoria

4. (ev.) Europeiska pakt mot olaglig internationell narkotikahandel

Avsikten med behandlingen i rådet

Presentation- och informationspunkt.

Bakgrund

Ett initiativ beträffande narkotikahandeln i Västafrika kom till under det franska ordförandeskapet. I november 2008 antog RIF-rådet slutsatser i syfte att stärka EU-medlemsstaternas brottsförebyggande åtgärder i kampen mot olaglig narkotikahandel i Västafrika. Frankrike avser nu gå vidare och lansera en EU-pakt mot narkotika, liknande den som antogs på migrationsområdet. Den europeiska pakt för asyl och invandring antogs vid RIF den 25 sep 2008 och antogs av Europeiska rådet den 15-16 oktober 2008. Tanken bakom en EU-pakt mot narkotika är att ta ett samlat grepp kring bekämpning av narkotika på EU-nivå. Inget dokument eller ytterligare förhandsinformation har lämnats inför rådsmötet.

Svensk ståndpunkt

-

5. Ömsesidiga undantag från viseringskrav – Kanada (Sr Billström)

Avsikten med behandlingen i rådet
Informationspunkt.

Bakgrund

Viseringsreciprocitet innebär att alla EU-medborgare ska vara viseringsfria till alla tredjeländer vars medborgare i sin tur kan resa till EU-Schengenområdet utan krav på visering.

Den 14 juli 2009 återinförde Kanada viseringskravet för tjeckiska medborgare. Motivet var den höga inströmningen av tjeckiska asylsökande. Rådets förordning (EG) Nr 539/2001 reglerar den procedur som ska tillämpas när ett tredjeland som inte är viseringsskyldigt till Schengen inför viseringskrav för en medlemsstat.

I enlighet med dessa bestämmelser är det kommissionens uppgift att påtala och inleda förhandlingar med tredjelandet i fråga i syfte att återupprätta full viseringsreciprocitet. Vid RIF-rådet i oktober 2009 presenterade kommissionen en rapport om problematiken och beklagade situationen. I ett brev ställt till kommissionen har Kanada nu svarat på nämnda rapport

Svensk ståndpunkt

Sverige stödjer kommissionens arbete för viseringsreciprocitet och att alla medlemsstater ska omfattas av viseringsfrihet till de tredjeländer som omfattas av viseringsfrihet till EU. Det är viktigt att fortsätta arbeta för en lösning där alla tjeckiska medborgare åter blir viseringsfria till Kanada.

6. Olaglig migration längs Europeiska unionens södra sjögräns (Sr Billström)

Avsikten med behandlingen i rådet
Antagande av rådsslutsatser.

Bakgrund

I Stockholmsprogrammet och i slutsatser från Europeiska rådet (ER) den 18-19 juni och 29-30 oktober 2009 finns förslag till åtgärder för att förebygga och bekämpa olaglig invandring i Medelhavsområdet. ER manade till en beslutsam europeisk reaktion som grundas på fasthet, solidaritet och delat ansvar.

Det spanska ordförandeskapet har inför RIF-rådet i februari lagt ett förslag till rådsslutsatser med fokus på gränskontrollåtgärder i kampen mot olaglig invandring som i stort återspeglar de åtgärder som anges i slutsatserna från Europeiska rådet och i Stockholmsprogrammet. Bland

annat anges att FRONTEX ska stärka sin operativa kapacitet, påskynda inrättandet av det europeiska gränsövervakningssystemet EUROSUR, vidta åtgärder för att bekämpa människosmuggling och människohandel och förstärkt samarbete med ursprungs- och transitländer.

- *Se vidare i bifogad promemoria.*

Svensk ståndpunkt

Sverige kan i princip acceptera slutsatsernas inriktning vad gäller samarbete för att effektivisera gränskontrollen vid EU:s yttre gränser.

7. Förbindelserna mellan EU och USA

– Information (sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet avser informera om förbindelserna med USA men har inte närmare preciserat vad man avser att ta upp.

Bakgrund

Under det svenska ordförandeskapet, vid ministermötet mellan EU och USA i slutet av oktober 2009, antogs den s.k. Washingtonförklaringen om fördjupat samarbete i de rättsliga och inrikes frågorna. Det spanska ordförandeskapet ska presentera en plan för hur ett sådant fördjupat samarbete ska genomföras och flera frågor har redan lyfts fram av ORDF som prioriterade i det fortsatta arbetet.

Vid höstens ministermöte utväxlades också ratificeringsinstrumenten beträffande avtalen mellan EU och USA om rättslig hjälp i brottmål och utlämning. Genomförandet har börjat och ORDF kommer senare i vår att tillsammans med USA ordna ett gemensamt seminarium om praktiska tillämpningsfrågor.

Vid det informella ministermötet i januari i år i Toledo deltog Secretary Janet Napolitano, US Department of Homeland Security i delar av mötet, särskilt i diskussionen om åtgärder mot terrorism. Ett gemensamt uttalande antogs med utgångspunkten att internationella hot kräver ett internationellt svar. Vikten av internationellt samarbete och samordning betonades. Samtidigt markerades att kampen mot terrorismen självklart ska ske i enlighet med principerna om rättssäkerhet och med upprätthållande av internationell rätt inklusive mänskliga rättigheter. Förslag om olika åtgärder som rör flygsäkerhet, informationsutbyte, teknisk forskning och internationella aktiviteter kommer att föreläggas vid vårens ministermöte i april mellan EU och USA.

I relationerna mellan EU och USA nämns också

- avtalet om Passenger Name Record (PNR)
- Visa Waiverprogrammet och ESTA (Electronic System for Travel Authorization)

- kommande förhandlingar om dataskyddsfrågor som ett led i utbytet av information

Svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar det fördjupade samarbetet med USA och följer med intresse genomförandet av Washingtonförklaringen och de övriga frågor som ORDF prioriterar.

8. Anslutning till den Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

(Offentlig debatt i enlighet med artikel 8.2 i rådets arbetsordning)

– Information (sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Information om kommissionens pågående arbete med att ta fram ett förslag till förhandlingsmandat för EU:s förhandlingar med Europarådet om anslutningen till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Bakgrund

Genom Lissabonfördraget har det i Fördraget om Europeiska unionen införts en artikel som föreskriver att unionen ska ansluta sig till Europakonventionen. Europeiska rådet uppmanar i Stockholmsprogrammet kommissionen att skyndsamt lägga fram ett förslag om anslutningen. Mot den bakgrunden förväntas kommissionen lämna ett förslag till förhandlingsmandat under februari månad. Målsättningen är att mandatet ska beslutas under det spanska ordförandeskapet.

Avtalet om EU:s anslutning till Europakonventionen kräver Europaparlamentets godkännande. Vid rådets beslut om förhandlingsmandat och om godkännande av avtalet krävs enhällighet. Det slutliga avtalet måste ratificeras av samtliga medlemsstater enligt medlemsstaternas nationella konstitutionella bestämmelser.

Tre möten har hittills hållits på tjänstemannanivå, varav ett under det svenska ordförandeskapet i december 2009. När kommissionen har lämnat ett förslag till förhandlingsmandat kommer fortsatt behandling att ske på rådsarbetsgruppsnivå.

Ordförandeskapet har framhållit vikten av att i enlighet med artikel 218.10 i Fördraget om Europeiska unionens Funktionssätt involvera Europaparlamentet i förfarandet samt föreslagit att den uppgiften bör anförtros den som utses att vara EU:s förhandlare i fråga om anslutningen.

Svensk ståndpunkt

EU:s anslutning till Europakonventionen är ett viktigt steg för att ytterligare stärka skyddet för mänskliga rättigheter i EU. Det är av stor vikt

att förhandlingsarbetet om anslutningen kommer igång så snart som möjligt.

Sverige anser att det vore värdefullt om ett beslut om förhandlingsmandat kan fattas redan under det spanska ordförandeskapet.

Det är för tidigt att redan nu ta ställning till på vilket sätt ansvaret enligt fördraget att hålla Europaparlamentet informerat i förfarandet lämpligen bör uppfyllas.

9. Förslag till rådets resolution om en modell för överenskommelse om inrättande av en gemensam utredningsgrupp (sr Ask)

Avsikten med behandlingen vid rådsmötet

Rådet ska anta den föreslagna texten till ett nytt modellavtal för inrättande av gemensamma utredningsgrupper.

Bakgrund

År 2003 kom en rekommendation från rådet om ett modellavtal för inrättande av en gemensam utredningsgrupp. I Stockholmsprogrammet har det fastslagits att det finns ett behov av att uppdatera detta avtal, inte minst då mycket hänt sedan 2003 och då man i dag har en betydligt bredare erfarenhet av denna typ av samarbete.

Varje år hålls expertmöten för gemensamma utredningsgrupper. Det senaste i raden ägde rum i november/december 2009 och arrangerades av Eurojust i samarbete med Europol. Vid detta möte presenterades det nya utkastet till modellavtal. Därefter har förslaget även behandlats vid ett par tillfällen på arbetsgrupps- respektive tjänstemannanivå under början av 2010.

Svensk ståndpunkt

Sverige ställer sig positivt till att ett nytt modellavtal för tillsättande av gemensamma utredningsgrupper antas och vi är nöjda med den utformning som avtalet fått.

Se vidare i bifogad promemoria.

Övriga frågor

-

I anslutning till rådets möte:

GEMENSAMMA KOMMITTÉN PÅ MINISTERNIVÅ

1. Godkännande av den preliminära dagordningen

2. SIS II

– Lägesrapport (sr Ask)

Avsikten med behandlingen vid rådsmötet
Informationspunkt.

Bakgrund

Schengens informationssystem (SIS) är det gemensamma efterlysnings- och spaningsregister som används av länderna som deltar i Schengensamarbetet. Utvecklingen av nästa generation av systemet (SIS II) pågår under kommissionens ledning sedan ett flertal år. Utvecklingen av systemet har kantats av ett flertal förseningar. De senaste, uppdagade under hösten 2008, är av teknisk natur och ledde till att den av kommissionen kontrakterade leverantören inte kunde passera ett tekniskt systemtest med godkänt resultat.

Under våren 2009 genomfördes en analys- och reparationsfas för att identifiera och föreslå lösningar avseende de tekniska bristerna i systemet. Parallellt togs en modell för en alternativ teknisk lösning fram att använda om den nuvarande tekniska lösningen visade sig alltför bristfällig.

Ett så kallat milstolpstestet genomfördes i januari 2010. Analysresultatet indikerar på problem men det nuvarande ordförandeskapet har meddelat att analysen av testresultatet inte kommer kunna färdigställas inför rådsmötet i februari. Rapporten till rådet om testresultatet, vilken är en av de faktorer som ska ligga till grund för rådets beslut om att avsluta arbetet och övergå till den alternativa lösningen, kan därför förväntas först till rådsmötet i april.

Vid rådsmöte förväntas en översiktlig information om att testet genomförts och att man för närvarande arbetar med en analys av resultatet.

Svensk ståndpunkt

Sveriges fortsatta ambition är att arbetet med att ta fram nästa generation av SIS ska kunna avslutas på ett så smidigt sätt som möjligt med hänsyn till såväl juridiska, ekonomiska och tekniska faktorer. En övergång till reservlösningen ska ske först efter en bedömning grundad på objektiva tekniska skäl kunnat göras.

Se vidare i bifogad promemoria.

3. Olaglig migration längs Europeiska unionens södra sjögräns

- Se dp. 6, icke lagstiftande verksamhet.

4. Frontex

a) (ev.) Utkast till förordning om ändring av förordning 2007/2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser
= Föredragning

b) Föredragning av direktören för Frontex om arbetsprogrammet för 2010 och information om utvecklingen avseende vissa andra frågor inom samma område (sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet
Informationspunkt.

Bakgrund

a) I kommissionens meddelande från februari 2008, KOM (2008) 67, om Frontex utveckling listas ett antal rekommendationer på kort och lång sikt gällande i princip hela Frontex verksamhetsområde. I juni 2008 ställde sig rådet bakom kommissionens meddelande och efterlyste ett förslag till ändring av Frontexförordningen, för att stärka Frontex operativa kapacitet. Såväl RIF-rådet som Europeiska rådet har därefter vid upprepade tillfällen återkommit till frågan.

Parallellt med detta har Frontex styrelse, i enlighet med artikel 33 i Frontexförordningen, genomfört en utvärdering av byråns verksamhet och därefter lämnat rekommendationer till ändringar av Frontexförordningen gällande bland annat byråns operativa kapacitet, utrustning och samarbetet med tredje land. Dessa rekommendationer ska beaktas av kommissionen i utarbetandet av förslaget till ändring av Frontexförordningen.

Kommissionen planerar att anta sitt förslag till ändring av Frontexförordningen i början av år 2010, men i skrivande stund har så ännu inte skett. Om kommissionen har antagit förslaget före RIF-rådsmötet den 25-26 februari, avser det spanska ordförandeskapet att låta kommissionen presentera sitt förslag då.

b) Enligt Frontexförordningen ska Frontex styrelse före den 30 september varje år anta byråns arbetsprogram för det kommande året och sända detta till Europaparlamentet, rådet och kommissionen. Då kommissionen först i december 2009 lämnade sina synpunkter på utkastet till arbetsprogram för 2010 och Europaparlamentet samtidigt beslutade att höja Frontex budget, kunde Frontex styrelse anta programmet först vid sitt möte den 3-4 februari 2010. Frontex verkställande direktör, Ilkka Laitinen, ska vid rådsmötet informera om arbetsprogrammet för 2010.

Svensk ståndpunkt

-

Se vidare i bifogad promemoria.

5. Övriga frågor
